

taith cerdded

CAERHUN

walk

ehangwch eich gorwelion...
broaden your horizons...

- Golygfeydd gwych
- Taith gylchol

- Great views
- Circular walk

GWYBODAETH AM Y DAITH

Taith ysgafn yng nghefn gwlad Conwy efo golygfeydd trawiadol o Eryri a Dyffryn Conwy.

Tirwedd: hawdd i'w gerdded, rhai dringfeydd hawdd.
Pellter: 6.2 cilometr / 3.5 milltir. Fyda'r daith estynedig ychwanegwch 1.6 cilometr / 1 filltir.
Amser tua: 2 awr (3 yn cynnwys y daith estynedig)
Llwybrau: llwybrau trwy gaeau, traciau a ffyrdd B.
Cŵn: dylid cadw cŵn ar dennyn
Cyfeirnod grid dechrau a gorffen: SH 788717
Map: Explorer OL17
Lluniaeth: i'w cael yn Bodnant

SUT YDW I'N MYND YNO?

Efo trên: Mae yna arhosfan ar gais yn Nhal-y-Cafn ar reilffordd Dyffryn Conwy. www.conwyvalleyrailway.co.uk

Efo bws: Ffôn: Traveline Cymru 0871 200 22 23
www.traveline.cymru

Efo car: Dilynwch yr A470 i Tal y Cafn. Trowch ar y B5279 er mwyn cael parcio.

RHAGOR O DEITHIAU CERDDED YNG NGHONWY

Am ragor o wybodaeth a thafenni ar amrywiaeth o wahanol deithiau cerdded: ewch i: www.conwy.gov.uk/teithiaucerdded

Ebost: affch@conwy.gov.uk
Ffôn Amgylchedd, Ffyrdd a Chyfleusterau: 01492 575337

Am gopi o'r llyfryn hwn mewn print mawr ffoniwch 01492 575337

WALK INFORMATION

A gentle walk in rural Conwy with stunning views of Snowdonia and the Conwy Valley.

Terrain: easy to walk, some gentle gradients
Distance: 6.2 kilometres / 3.5 miles. Extended route add 1.6 kilometres / 1 mile
Time approx: 2 hours (3 including the extended route)
Paths: field paths, tracks and B roads.
Dogs: dogs should be kept on a lead
Start and finish grid reference: SH 788717
Map: Explorer OL17
Refreshments: available at Bodnant

HOW DO I GET THERE?

By train: There is a request stop at Tal-y-Cafn on the Conwy Valley line. www.conwyvalleyrailway.co.uk

By bus: Tel: Traveline Wales 0871 200 22 23
www.traveline.cymru

By car: Follow the A470 to Tal y Cafn, turn onto the B5279 for parking.

MORE WALKS IN CONWY

For information and leaflets on a variety of walks: visit: www.conwy.gov.uk/walks

Email: erf@conwy.gov.uk
Environment, Roads & Facilities tel: 01492 575337

For a large print copy of this booklet please call 01492 575337

© Hawflaint y Goron a hawliau cronfa ddata 2016 Ardalwg Ordnamans 100023380
Mae llerau ac amodau'n gysylltiedig â deffnyddio'r data hwn
© Crown copyright and database rights 2016 Ordnance Survey 100023380
Use of this data is subject to terms and conditions.
Rheolddir Trwyddeddi ddiwydiolwch nad y'n gyfngedig, heb freiniad, i chi well y Data Trwyddeddi ar gyfer deffnyddi antisecsach yn unig, o'r cyfnewid y byddi ar gael gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Ni cheiwch gopïo, se-dwyddeddu, do-barthu, gwerthu neu fud arall ddi-hu'r Data Trwyddeddi ar gael mewn unrhyw ffurfi drydydd partion; a Neidur hawliau trwydddi parti i orfodi llerau'r drydded hon i'r Ardalwg Ordnamans.
You are granted a non-exclusive, royalty free, revocable licence solely to view the Licensed Data for non-commercial purposes for the period during which Conwy County Borough Council makes it available. You are not permitted to copy, sub-license, distribute, sell or otherwise make available the Licensed Data to third parties in any form; and Third party rights to enforce the terms of this licence shall be reserved to Ordnance Survey.

© Hawflaint y Goron a hawliau cronfa ddata 2016 Ardalwg Ordnamans 100023380
Mae llerau ac amodau'n gysylltiedig â deffnyddio'r data hwn
© Crown copyright and database rights 2016 Ordnance Survey 100023380
Use of this data is subject to terms and conditions.

1 Fel rydych yn dilyn y trac i lawr i lawr i Dal y Cafn Uchaf fe welwch giât ar y chwith. O'r pwynt yma ymlaen dilynwch y cyfeirbwyntiau nes cyrraedd Coed yr Arw.

Dilynwch y llwybr drwy'r coed at y gamfa ar yr ochr arall. Croeswch i'r cae o'ch blaen. Cerddwch yn syth ar draws y cae nes daw trac i'r golwg. Dilynwch hwn at y giât a'r gamfa wrth ymyl Eglwys Santes Fair a Kanovium, hen gaer Rhufeinig. Ewch yn eich blaen ar hyd y ffordd.

As you follow the track down to Tal y Cafn Uchaf you will see a gate on your left. Please follow the waymarkers from here to Coed yr Arw.

Follow the path through the woods to the stile on the other side. Cross into the field ahead. Walk straight across the field until a track becomes visible. Follow this to the gate and stile next to St. Mary's Church and Canovium, the site of an old Roman fort. Continue along the lane.

Allwedd / Key

- Llwybr / Route
- Llwybr estynedig / Extended route
- Golygfan / Viewpoint
- Parcio / Parking
- Safle bws / Bus stop
- Adeiladau / Buildings
- Eglwys / Church
- Coetir / Woodland

2 Trowch i'r chwith ar hyd y B5106, ewch yn eich blaen nes gwelwch arwydd llwybr troed ar y dde, trowch i'r dde i fyny lôn fferm 'Farchwel'. Ewch yn eich blaen ar hyd y lôn fferm nes croeswch y bont dros yr Afon Ro.

Ar ôl y bont, ewch dros y gamfa sydd yn syth ar eich ochr dde a dilynwch y llwybr troed ar hyd glan yr afon dros dair camfa, yna i fyny canol cae at gamfa sy'n arwain i'r lôn. Trowch i'r dde, a bydd hyn yn eich arwain i bentref Pontwgan ac at gyffordd 'T' - Pwynt A.

Turn left onto the B5106, proceed to a footpath sign on the right and turn right, up the farm drive towards 'Farchwel'. Continue along the farm drive to the bridge over the Afon Ro. Immediately after the bridge cross the stile to your right and follow the path along the riverside over three stiles, then up the middle of a field to a stile onto the lane. Turn right, and this leads you to Pontwgan village and a 'T' junction - Point A.

3 Trowch i'r dde yma a cherddwch ar hyd y ffordd, gan gadw i'r chwith yn y gyffordd gyntaf. Ewch hebio'r troad nesaf ar y chwith. Dilynwch y ffordd at gyffordd 'T'.

Turn right here and walk along the lane, keeping left at the first junction. Continue past the next turning on your left. Follow the road to a 'T' junction.

4 Ar draws y ffordd i'r dde gwelwch gamfa ac arwydd llwybr cyhoeddus. Ewch dros y gamfa, dilynwch ffin ochr dde'r cae ac ewch dros yr ail gamfa. Anelwch am gornel bellaf y cae ar y chwith ac ewch drwy giât fochyn i'r B5279. Trowch i'r dde a cherddwch ar hyd y ffordd yn ôl at y man cychwyn.

Across the road to the right you will see a stile and a public footpath sign. Cross the stile, follow the right-hand boundary of the field and go over a second stile. Aim for the far left-hand corner of the boundary, go through a kissing gate to emerge onto the B5279. Turn right and walk along the road back to the starting point.

Y Daith Estynedig

A O Bwynt A ewch yn syth ymlaen, drwy ddwy giât, yna ewch yn eich blaen i fyny ac i'r chwith drwy fylchau mewn dau wrych. Ewch yn eich blaen i fyny'r cae a thros y gamfa yn y top. Ewch yn syth ar draws y cae nesaf i groesi dwy gamfa i'r cae canlynol lle cewch olygfeydd da o'r Carneddau.

B Cadwch at y ffens sydd ar eich ochr dde ac ewch drwy giât i'r cae nesaf. Ewch dros y gamfa sydd yn y gornel gyferbyn (mae'n anodd ei gweld!) ac ewch yn syth at giât sydd yn eich arwain lôn.

C Trowch i'r chwith ac yna i'r dde yn fuan wedyn, i ddilyn llwybr â chyfeirbwyntiau arno; yna drwy giât, i'r chwith i lawr cae, gan gadw i'r chwith drwy ail giât, dros dir corslyd, ac yna yn groes-gongl ar draws y cae a thros gamfa sydd yn eich arwain at lôn. Trowch i'r dde a bydd y lôn yn eich arwain yn ôl i Ty'n-y Groes. Ewch yn syth ymlaen yn y groesffordd er mwyn dychwelyd i'r man cychwyn yn Nhal-y-Cafn.

Extended route

A From Point A go straight on, through two gates, then continue upwards and to the left through the gaps in two hedges. Continue uphill and go over a stile at the top. Head straight on across the next field to cross over two stiles into the following field where you will have stunning views of the Carneddau.

B Keep along the fence on your right and go through a gate into the next field. Cross the stile in the opposite corner of this field (you will see it as you get closer!) and head straight on to a gate which takes you onto a lane.

C Turn left and soon right, to follow a waymarked path; through a gate, left down a field, bearing left through a second gate, over marshy ground and diagonally across the field to cross over a stile, to bring you onto a lane. Turn right and the lane leads you back to Ty'n-y-Groes. Head straight on at the crossroads to return to the starting point at Tal-y-Cafn.

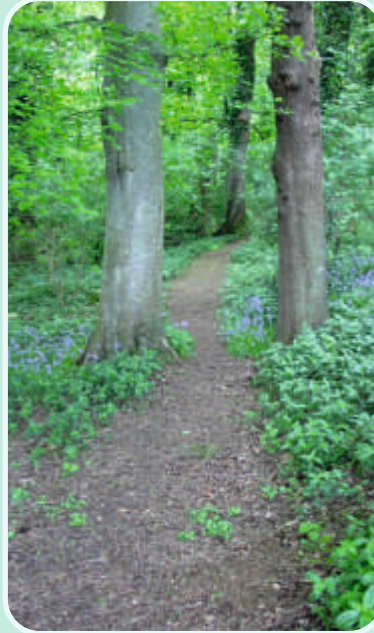
Wrth gerdded ar draws tir Tal-y-Cafn Uchaf, edrychwch ar y afon lanw i weld yr hwyaid a rhydwy. Efallai cewch weld y crëyr glas neu'r garan, a rhoi enw arall iddo, 'yn amlwg yn nŵr y sianelau' gan aros yn amyneddgar i'w fwyd fynd heibio iddo.

As you walk over the land of Tal-Y-Cafn Uchaf take a look over this tidal section of the river. Keep an eye out for ducks and waders. You may see a grey heron know as the 'silent fishermen' patiently waiting for its food to swim by.

Eglwys y Santes Fair - Canfyddwch yr eglwys sydd â rhannau ohoni'n dyddio nôl i'r 13eg ganrif. Byddai wedi edrych yn dra gwahanol bryd hynny efo to gwellt. Allwch chi weld camfa gerrig?

St. Mary's Church - Discover a church that has parts dating back to the 13th century. It would have looked quite different then with a thatched roof. Can you find a stone stile?

Mae Coed yr Arw yn enghraifft o goetir llydan - ddail hynafol a oedd yn gorchuddio'r rhan fwyaf o Gymru. Pam ydych chi'n meddwl mai dim ond rhan fach o'r coetir hwn sy'n weddill? Torrodd y Rhufeinwyr y coed fel y byddai'n haws iddynt weld eu gelynion yn agôsau a fel y datblygodd amaethyddiaeth, cafodd coed eu torri er mwyn caniatâu mwy o dir pori i wartheg a defaid. Allwch chi ganfod unrhyw goed Derw neu Ynn? Beth a glywch chi?

Coed yr Arw is a remnant of the ancient broad-leaved woodland that used to cover most of Wales. Only a small area of this woodland remains. Do you know why? The Romans cut the trees down so they could see the enemy approaching and as agriculture developed trees were cut down to allow for more grazing land for sheep and cattle. Can you identify any Oak or Ash trees? What can you hear?

Roman Fort - The stile crossing from the field to the lane is on the boundary of Kanovium, a Roman fort dating from the 1st century. Why do you think the Romans had a settlement here? This meant they could guard and protect an important crossing over the Conwy river that connected the road from Chester to Caernarfon.

Caer Rufeinig - Mae'r gamfa sy'n croesi o'r cae i'r lôn ar ffiniau'r Kanovium, caer Rufeinig yn dyddio nôl i'r Ganrif Gyntaf. Pam ydych chi'n meddwl fod gan y Rhufeiniad anheddle yma? Golygai hyn y gallent warchod ac amddiffyn man croesi pwysig dros Afon Conwy a gysylltai'r ffordd o Gaer i Gaernarfon.

Plas Caerhun - Allwch chi weld y plas yng nghanol y coed? Adeiladwyd y Plas ym 1895 ar gyfer y Cadfridog Gough. Bryd hynny, nid yn unig roedd pobl yn adeilau tai eithriadol o fawr i ddangos eu statws, ond hefyd roeddent yn plannu coed a phlanhigion egsotig o dramor yn eu gerddi nifer ohonynt i'w gweld eu gweld o gwmpas Plas Caerhun heddiw. Mae'r Plas bellach yn goleg cyfrifeg.

Caer Rhun Hall - Can you see the hall in amongst the trees? The Hall was built in 1895 for General Gough. At this time not only did people build extravagant houses to show their status, they also planted exotic trees and plants from abroad in their gardens, many of which you can see around Caerhun Hall. The Hall is now an accountancy college.

